

Skatteministeriet

7. september 2018
J.nr. 2018 - 3571

Til Folketinget – Sundheds- og Ældreudvalget

Hermed sendes svar på spørgsmål nr. 1062 af 30. maj 2018 (alm. del). Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Flemming Møller Mortensen (S).

Karsten Lauritzen

/ Kristina Astrup Blomquist

Spørgsmål

Vil ministeren i forlængelse af ministerens svar på SUU alm. del spørgsmål 851 redegøre for, hvilken provenueffekt det ville have, hvis Danmark ændrer afgiftsmodellen, så den minder om den finske?

Svar

Jeg skal indledningsvist beklage det sene svar som skyldes, at svaret har krævet metodeudvikling.

Afgiftsstrukturen på tobaksvarer i Danmark er primært bygget op omkring stykafgifter, mens afgiftsstrukturen i Finland er bygget op omkring stykafgifter og minimumsafgifter kombineret med værdiafgifter. De finske afgifter på tobak er generelt højere end de danske afgifter, jf. svar på SUU alm. del spørgsmål 851 af d. 19. maj 2018.

I svaret på SUU alm. del spørgsmål 851 er angivet de gældende satser på tobaksafgifter i Finland og Danmark pr. 1. januar 2018. Der er imidlertid planlagt stigninger i de finske tobaksafgifter frem til og med 1. juli 2019. Der er ikke lovgivet om yderligere afgiftsstigninger fra 2020 og frem. Ved opgørelse af provenuet fra 2019 og frem ved en omlægning af det danske afgiftssystem til det finske afgiftssystem tages der således udgangspunkt i afgiftssatserne per 1. juli 2019, jf. tabel 1.

Tabel 1. Afgiftsstruktur på tobak i Danmark og Finland (ekskl. moms) pr. 1. juli 2019

	Stykafgift (øre)	Værdiafgift (pct.)	Minimumsafgift (øre)
<i>Cigaretter (pr. stk.)</i>			
Danmark	118,25	1,00	-
Finland	49,49	52,00	203,16
<i>Cigarer, cerutter og cigarillos (pr. stk.)</i>			
Danmark	52,70	10,00	135,30 ¹⁾
Finland	18,60	34,00	200,93
<i>Groftskåret røgtobak (pr. gram)</i>			
Danmark	73,85	-	-
Finland	45,77	48,00	-
<i>Fintskåret røgtobak (pr. gram)</i>			
Danmark	78,85	-	-
Finland	33,12	52,00	123,91

Anm.: De finske afgifter er gældende fra andet halvår 2019 og frem. De danske afgifter er gældende fra primo 2019. 1) Den danske minimumsafgift for cigarer, cerutter og cigarillos er inklusiv moms og er gældende fra primo 2020.

Kilde: Skatteministeriet, Finlands Finansministerium og EU-Kommissionen.

Omlægningen af afgifterne på tobak, så de minder om den finske model for tobaksafgifter, skønnes at medføre et umiddelbart varigt merprovenu på ca. 5.630 mio. kr. og et varigt mindreprovenu på ca. 200 mio. kr. efter tilbageløb og adfærd, jf. tabel 2. Forskellen

mellem det umiddelbare provenu og provenuet efter tilbageløb og adfærd skal blandt andet ses i lyset af, at afgiftsforhøjelsen skønnes at indebære en betydelig stigning i grænsehandelen med tobak, jf. nedenfor.

Tabel 2. Skønnet merprovenu ved omlægning af afgifterne på tobak til det finske system

Mio. kr. (2019-niveau)	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Varigt
Umiddelbart merprovenu	6.740	6.530	6.330	6.130	5.940	5.760	5.580	5.630
Merprovenu efter tilbageløb	6.490	6.290	6.090	5.900	5.720	5.540	5.370	5.420
Merprovenu efter tilbageløb og adfærd	-240	-230	-220	-220	-210	-200	-200	-200

Anm.: Der forudsættes ikke vækst i afgiftsgrundlaget frem til 2025. Det er beregningsteknisk forudsat, at afgiftssatserne indekseres efter 2025. Der er anvendt de finske afgiftssatser pr. 1. juli 2019. Arbejdsudbudseffekten forudsættes at udgøre -7 pct. af det umiddelbare merprovenu efter tilbageløb. For cigarer, cerutter og cigarillos er der antaget samme selvfinansieringsgrad som ved en tilsvarende afgiftsforhøjelse på cigaretter. Provenuerne er afrundet til nærmeste 10 mio. kr.

Kilde: Skatteministeriet.

Omlægningen af afgifterne på tobak forventes at øge den gennemsnitlige detailpris på en pakke cigaretter med 20 stk. fra ca. 40 kr. til ca. 66 kr.

Den gennemsnitlige detailpris på fintskåret og groftskåret røgtobak er opgjort til ca. 27 kr. pr. 20 gram før omlægningen¹ og henholdsvis ca. 46 kr. og 51 kr. pr. 20 gram efter omlægningen. Den gennemsnitlige detailpris for 20 stk. cigarer, cerutter og cigarillos forventes i gennemsnit at stige fra ca. 78 kr. til ca. 119 kr. De opgjorte gennemsnitlige priser dækker over en stor variation i priserne på tværs af de enkelte kategorier. Det gælder særligt for cigarer og cigarillos.

Forudsætninger for provenuberegningen

Stigningen i tobakspriserne som følge af afgiftsforhøjelserne forventes at medføre en reduktion i forbruget af tobak. Prisstigningerne forventes herudover at medføre en betydelig forøgelse af danskernes grænsehandel i udlandet, mens udlændinges grænsehandel i Danmark forventes at ophøre. Det bemærkes, at det er forbundet med betydelig usikkerhed at skønne over ændringer i grænsehandelen, særligt ved store afgiftsforhøjelser. Der kan eksempelvis opstå en såkaldt ketchupeffekt, således at grænsehandlen bliver større end skønnet. Prisstigningerne på tobak kan herudover medføre et voksende illegalt marked for tobak i Danmark.

Det forventes yderligere, at ændringen i afgiftsbelastningen for røgtobak set i forhold til almindelige cigaretter indebærer, at der sker et skifte i forbruget af almindelige cigaretter over mod forbrug af røgtobak. Afgiftsomlægningen skønnes at medføre, at detailprisen på 20 stk. cigaretter stiger knap 6 kr. mere end prisen på 20 stk. hjemmerullede cigaretter.

¹ Skatteministeriet har ikke kendskab til den aktuelle gennemsnitlige detailpris og salg af groftskåret og fintskåret tobak. På baggrund af aktuelle priseksempler antages en gennemsnitlig detailpris for groftskåret og fintskåret tobak på 27 kr.

Forbrugerne får således et yderligere afgiftsmæssigt incitament til at hjemmerulle cigaretter frem for at købe fabriksfremstillede cigaretter. For hver krone cigaretter bliver dyrere end røgtobak antages et skifte over mod forbrug af røgtobak på ca. 50 mio. stk.

En omlægning af tobaksafgiftssystemet fra primært at være baseret på stykafgifter til i højere grad at være baseret på værdiafgifter kan påvirke nettopriserne (priser ekskl. moms og afgifter). En undersøgelse af priser, moms og afgifter på cigaretter i EU-lande for 2014 viser, at der er en tendens til, at nettoprisen på cigaretter, herunder avancerne, er lavere i lande, der har relativt høje værdiafgifter, *jf. Status over grænsehandel 2014 (Skatteministeriet)*. Det er forbundet med betydelig usikkerhed at skønne over udviklingen i nettoprisen som følge af afgiftsændringen, og der er derfor antaget uændrede nettopriser.

Ved indførelse af en højere værdiafgift bliver dyre cigaretmærker relativt dyrere end de billigere cigaretmærker. Det giver en øget tilskyndelse til at ændre forbruget til billigere cigaretter frem for dyre cigaretter. En sådan ændring i forbrugssammensætningen påvirker provenuvirkningen ved indførelse af en værdiafgift. Det er imidlertid vanskeligt at skønne over potentielle ændringer i forbrugssammensætningen mellem dyre og billige cigaretter, da det forudsætter kendskab til ændringen i forbruget af forskellige priskategorier ved givne ændringer i prisforskelle mellem priskategorierne (krydspriselasticiteter). Der er således ikke taget højde for en sådan effekt ved provenuberegningen.

Det er generelt forbundet med betydelig usikkerhed at skønne over effekterne af afgiftsændringer på cigaretter og røgtobak, særligt når der er tale om store afgiftsforhøjelser, og der sker grundlæggende ændringer i afgiftsstrukturen, herunder indførelse af minimumsafgifter og værdiafgifter.

Regeringen har ingen planer om at ændre grundlæggende på strukturen eller niveauet for afgifterne på tobak.